

Meertaligheid benutten: van theorie naar toepasbare routines

Lianne Stolte & Mirona Moraru

LOWAN-webinar
19 mei 2026

Wie zijn wij

A large, solid orange circle containing the name Lianne Stolte.

Lianne Stolte

A large, solid purple circle containing the name Mirona Moraru.

Mirona Moraru

Vandaag

1. Theorie

Translanguaging als een meertalig aanpak

2. Toepasbare routines

Niet 'weer iets extra', maar het grote plaatje

Talige diversiteit is
realiteit voor alle scholen.

Maar in de klas wordt
vaak alleen Nederlands
gebruikt, waardoor
leerlingen een deel van
hun kennis en
vaardigheden niet kunnen
inzetten.

talige
diversiteit
benutten

raad
wijs
onder

Talige diversiteit benutten:

- ondersteunt het leren van vakinhoud
- speelt een belangrijke rol bij sociaal-emotioneel leren

Een manier om dit advies
in de praktijk te brengen
is ***translanguaging***.

Translanguaging

Een onderwijsaanpak waarbij je leerlingen actief aanmoedigt om **al hun talen** te gebruiken tijdens het leren en socialiseren.

-
1. Hoe zetten we translinguaging in?
 2. Wat zijn gunstige voorwaarden voor translinguaging?

Review of Education:

Translanguaging within and across learning settings: A systematic review focused on multilingual children with a migration background engaged in content learning

Mirona Moraru
Arthur Bakker
Sanne Akkerman
Linda Zenger
Jantien Smit
Elma Blom

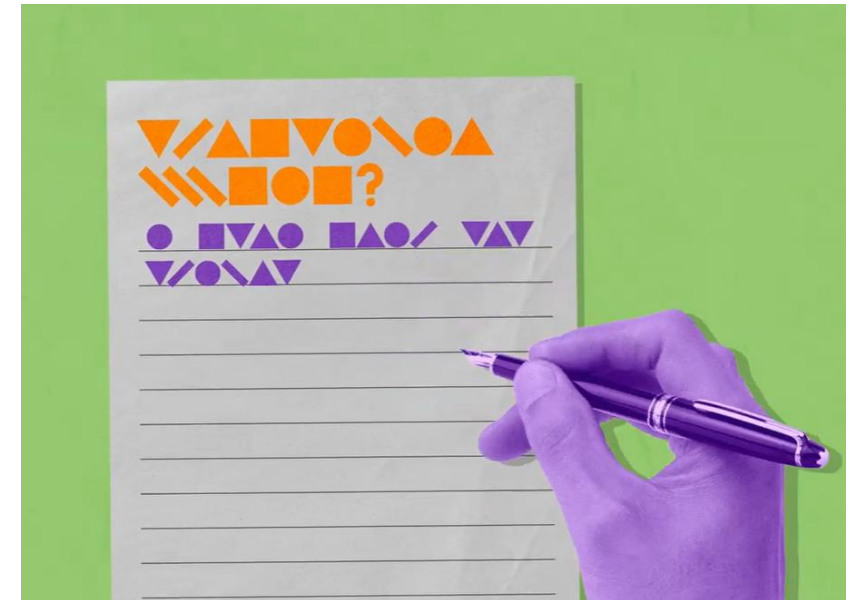
94 onderzoeken

7 translanguaging strategieën

Talen combineren

- De leerkracht moedigt leerlingen aan om hun thuistaal samen met het Nederlands te gebruiken bij lezen, schrijven en praten.
- Bij voorbeeld, moedig leerlingen aan om:
 - in de thuistaal te brainstormen
 - aantekeningen in de thuistaal te maken
 - (en daarna klassikaal in het NL het thema bespreken)

Talen
combineren

Alle zintuigen
gebruiken

- De leerkracht ondersteunt het combineren van talen van de leerlingen met het gebruik van alle zintuigen.
- Bijvoorbeeld, denk aan:
 - Plaatjes tonen
 - Voorwerpen gebruiken (kralen, digitale spellen)
 - Gebaren

Talen combineren

Alle zintuigen gebruiken

Vertalen

- De leerkracht of leerlingen vertalen belangrijke woorden en uitleg tussen het Nederlands en de thuistalen met hulp van:
 - De leerlingen zelf
 - Woordenboeken
 - Google Translate/DeepL

Talen
combineren

Alle zintuigen
gebruiken

Vertalen

Talen
vergelijken

- De leerkracht of leerlingen vergelijken woorden of zinnen uit verschillende talen.
- Bijvoorbeeld, moedig leerlingen aan om overeenkomsten of verschillen te identificeren met hulp van:
 - Vertalingen van belangrijke woorden
 - Een meertalige tekst
 - Een tweetalige woordenlijst

Talen
combineren

Alle zintuigen
gebruiken

Vertalen

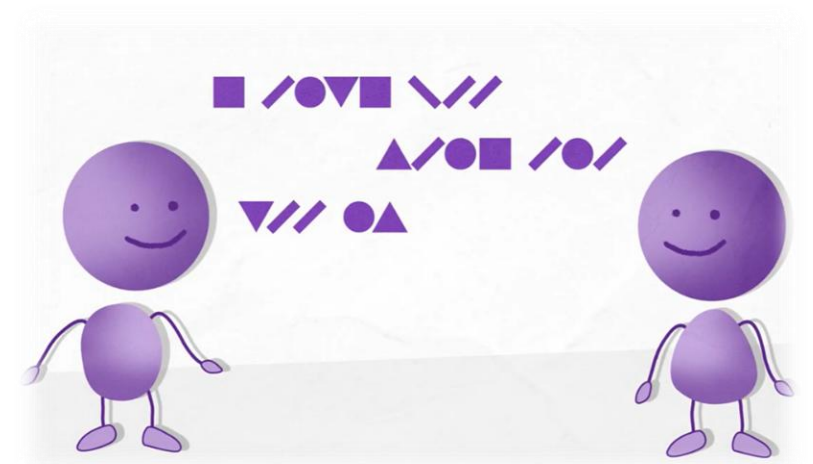

Talen
vergelijken

**Meertalig
samenwerken**

- De leerkracht moedigt aan leerlingen die dezelfde thuistaal spreken om samen te werken en elkaar te helpen.
- Ze kunnen dit doen...
 - in hun thuistaal
 - in een combinatie van hun thuistaal en het NL
 - (een daarna klassikaal in het NL het thema bespreken)
- Dit helpt leerlingen om:
 - Mee te doen
 - Nieuwe informatie beter te begrijpen
 - Veilig en gehoord te voelen

Talen combineren

Alle zintuigen gebruiken

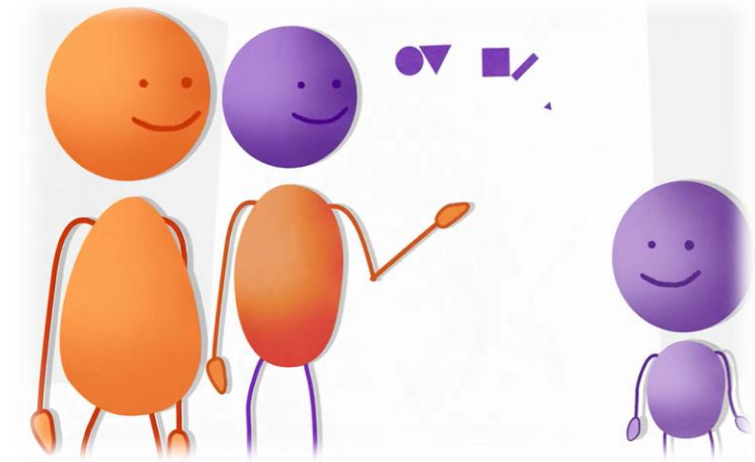
Vertalen

Talen vergelijken

Meertalig samenwerken

Taalbemiddelaars inzetten

- Taalbemiddelaars zijn mensen die twee of meer talen spreken. Zij kunnen een brug slaan tussen mensen die geen gedeelde taal hebben.
- Ze kunnen bijvoorbeeld:
 - een goede inschatting krijgen van wat een leerling kan
 - een opdracht/antwoord in de ene taal uitleggen in de andere taal
 - culturele verschillen en verwachtingen benoemen
- Taalbemiddelaars kunnen zijn:
 - Meertalige onderwijsassistenten
 - Ouders
 - Andere leerlingen

Talen
combineren

Alle zintuigen
gebruiken

Vertalen

Talen
vergelijken

Meertalig
samenwerken

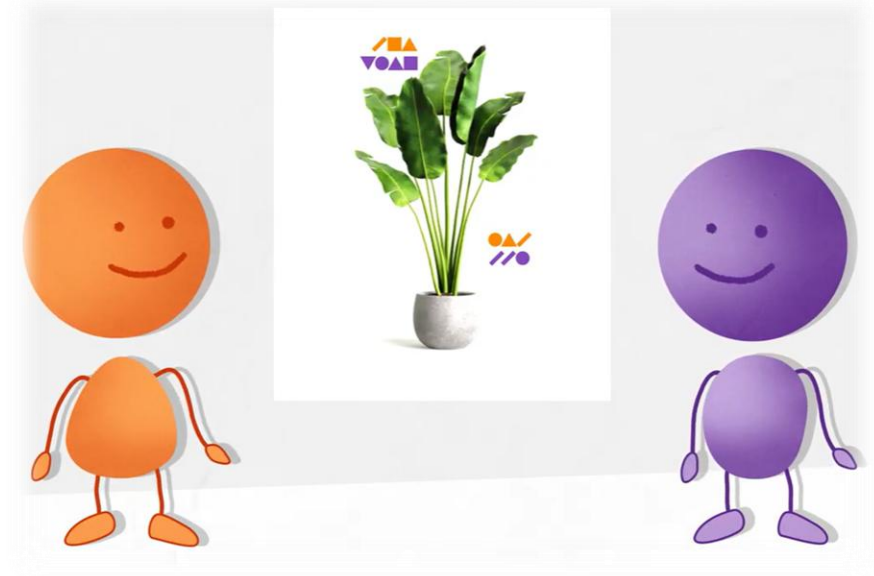

Taalbemiddelaars
inzetten

Een meertalig
landschap maken

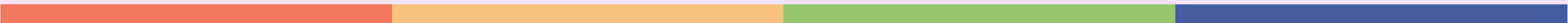
- De leerkracht (en leerlingen) laat verschillende talen in de fysieke ruimte zien.
- Bijvoorbeeld meertalige...
 - posters
 - bordjes
 - ander (les)materiaal
- Dit helpt leerlingen om:
 - te zien dat hun thuistalen erbij horen en belangrijk zijn op school
 - te leren (taal & vakinhoud)

Belangrijk

- De translanguagingstrategieën worden vaak met elkaar **gecombineerd**.
- De **leerkracht heeft de regie** in hoe deze combinaties worden ingezet.
- Combinaties hangen af van:
 - de doelen van de leerkracht
 - de competenties van de leerlingen (taalniveau, geletterdheid, spreekvaardigheid)
 - de taalverdeling op groepsniveau
- Strategieën → **routines**

Gunstige voorwaarden voor translanguaging

Gunstige voorwaarden voor translanguaging

SCHOLEN...

- Zorgen voor een flexibel taalbeleid op een institutioneel niveau
- Zorgen voor de nodige structurele middelen (training, tijd, materialen)
- Positioneren leraren als experts in hun context (en niet als uitvoerders van een universele oplossing)
- Betrekken ouders (als belangrijke actoren in het leerproces van hun kinderen)

LEERKRACHTEN...

- Hebben positieve houdingen tegenover meertaligheid
- Brengen de talen van leerlingen in kaart (en maken geen aannames)
- Maken afspraken over talen (samen met de leerlingen)
- Vertrouwen hun leerlingen
- Gebruiken TLG vakinhoudelijk
- Ontwikkelen routines

Toepasbare translanguaging-routines

Achtergrond

- Veel druk op leerkrachten
- Altijd maar 'meer' en 'anders' moeten doen

Zoektocht naar kennis tussen theorie en praktijk in

Welke translanguaging-routines zagen we bij een leerkracht die vakinhoud onderwees in een nieuwkomersklas?

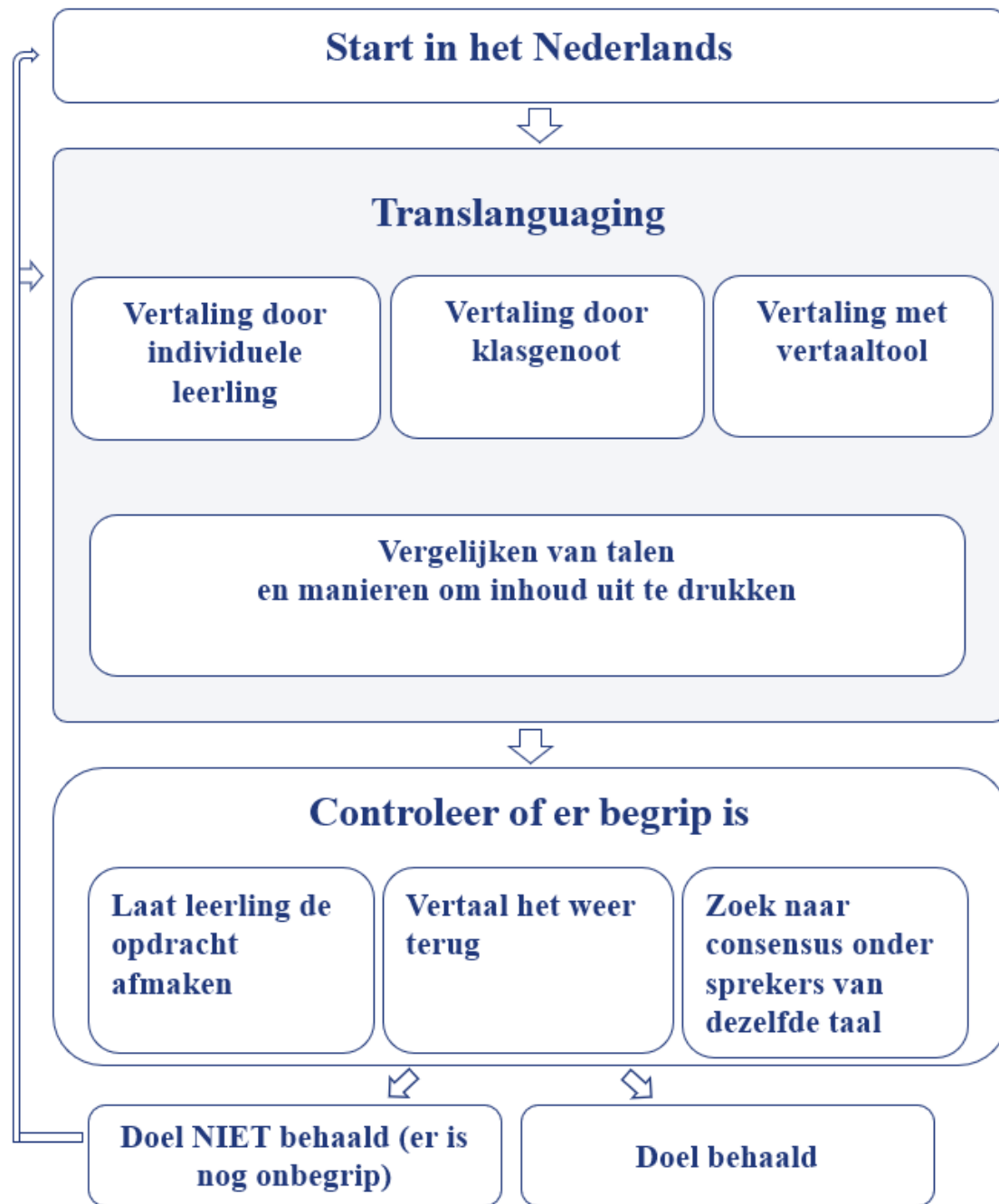
Alle zintuigen
gebruiken

Talen
combineren

Talen
vergelijken

Alle zintuigen
gebruiken

Start in het Nederlands

Vertalen

Talen
combineren

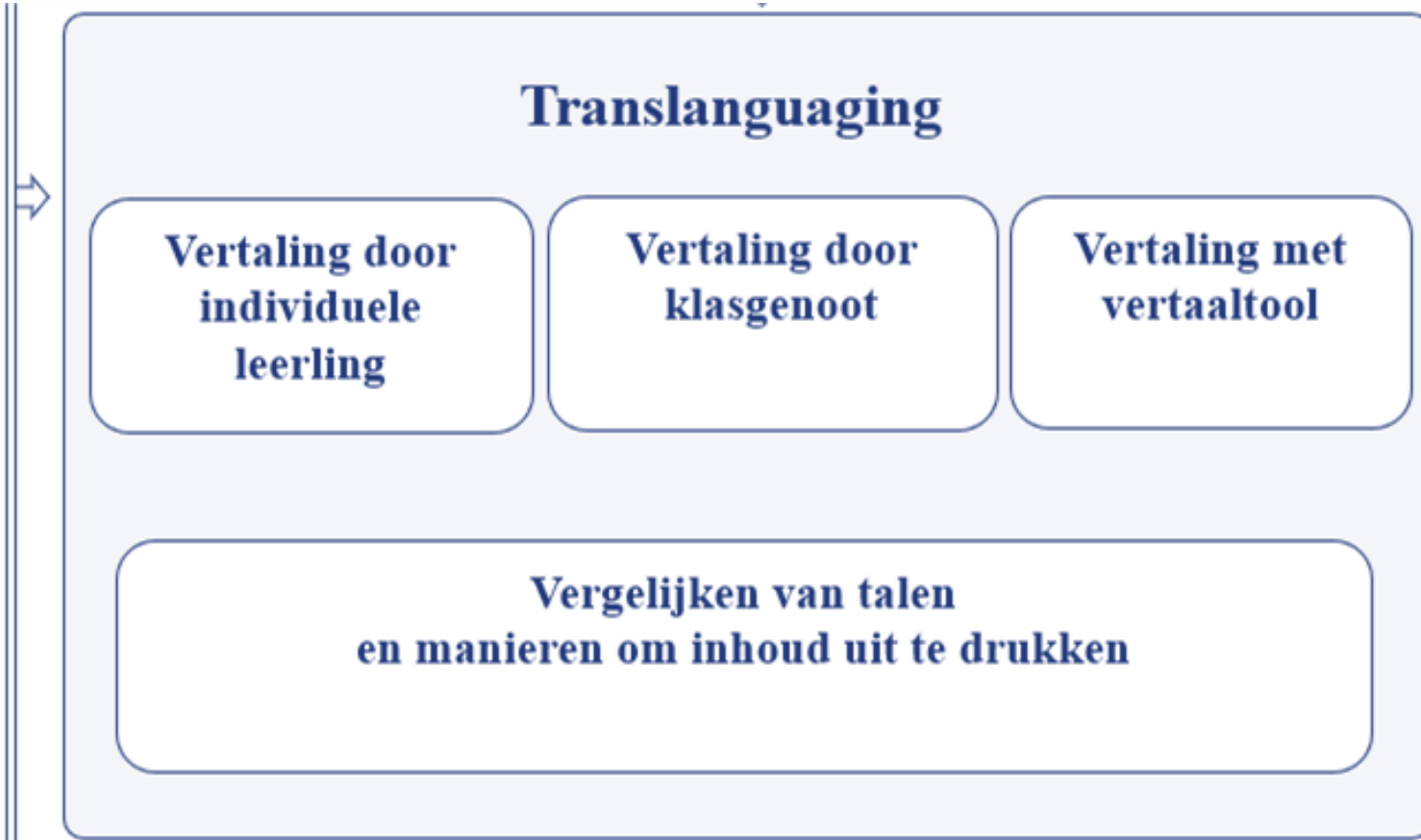
Meertalig
samenwerken

Taalbemiddelaars
inzetten

Talen
vergelijken

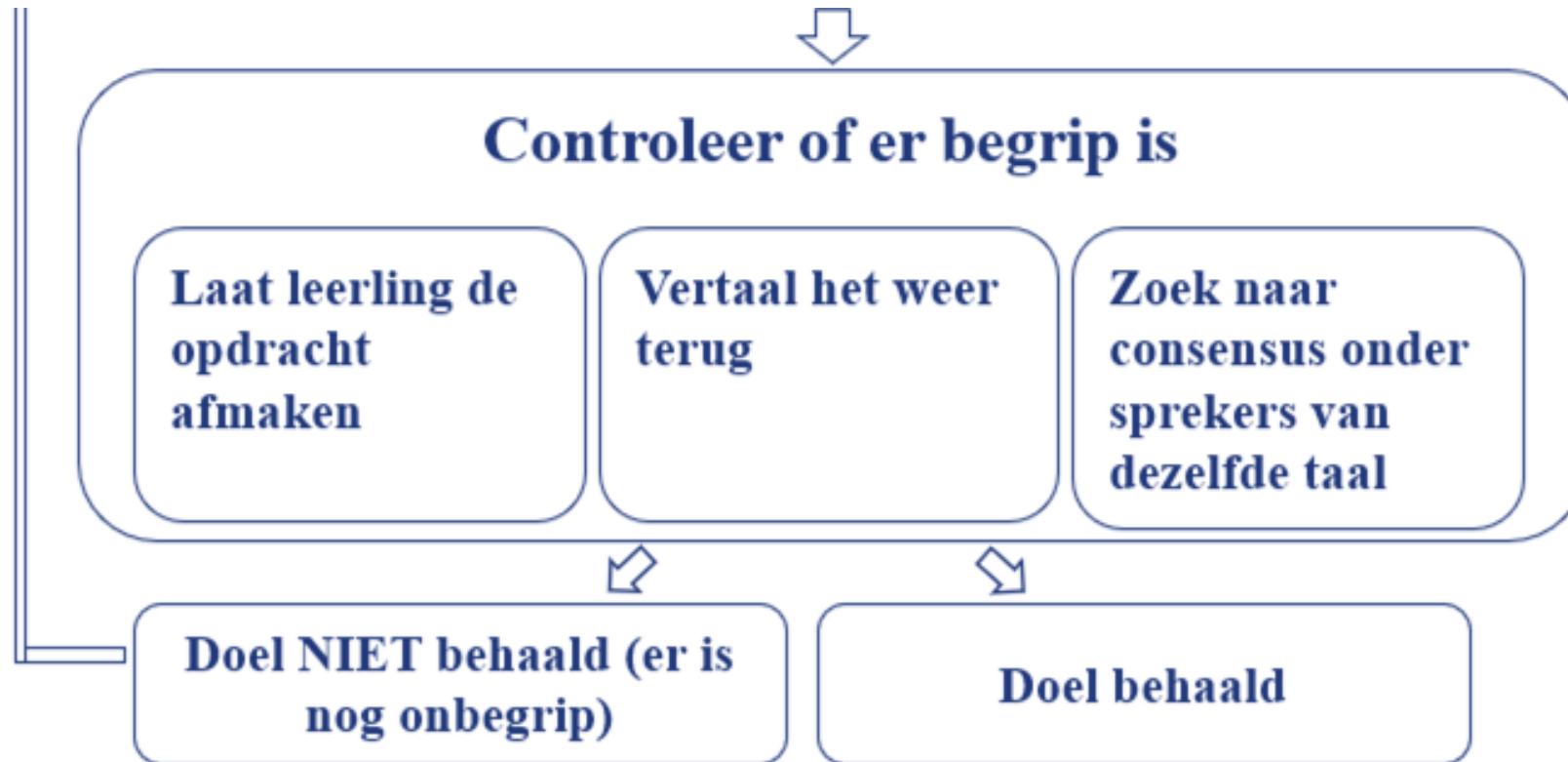
Talen
combineren

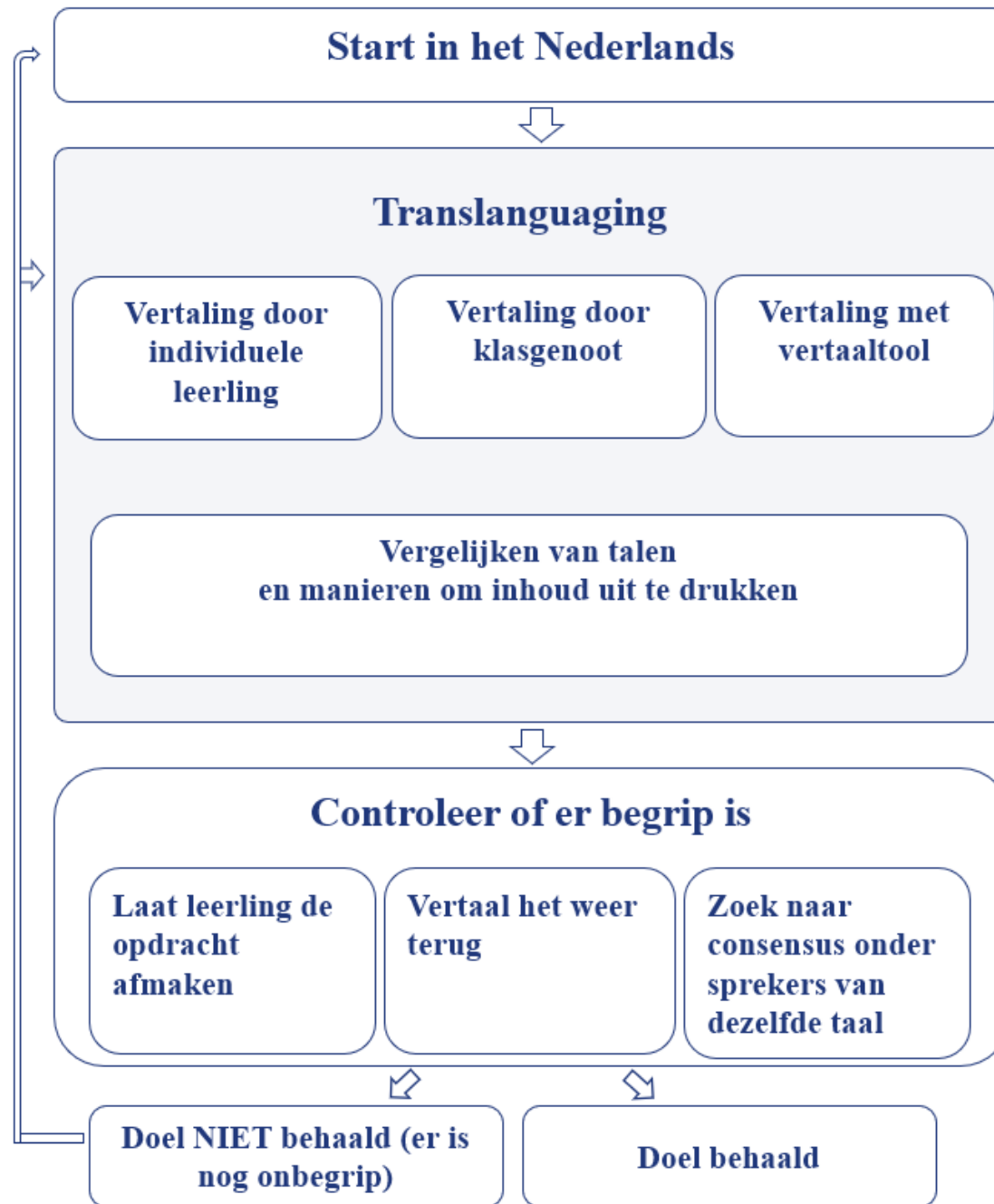

Talen
vergelijken

Meertalig
samenwerken

De stemmen van leerlingen

Multivoiced leerlingen

De juf vroeg me wat ‘plus’ en ‘min’ waren in het Arabisch. En dat schreef ze op in haar boekje. (...) Dat vond ik leuk, want ik wilde iets in het Nederlands leren en zij wilde ook iets van mij leren.

Relatie leerkr.-leerling

Ik ben in het land *Nederland*. Als ik met hen (Nederlanders) praat in Arabisch, begrijpt niemand mij. Maar als ik de Nederlandse taal beter leer, dan kan ik met iedereen praten over alles.
Nieuw zijn, aanpassen

Als leerkrachten zouden zeggen dat we nooit meer Arabisch of Koerdisch mochten praten, zouden we boos worden. Hoe moeten we dan praten met elkaar? Dat zijn OOK onze landen. We MOETEN die talen spreken.
Meertalige identiteit

Inzichten

- Voorbeeldfunctie
- Kennis ‘tussen theorie en praktijk’:
 - Stimuleert bewustwording
 - Geeft structuur
 - Biedt nieuwe ideeën

- Leerlingen zijn ‘multivoiced’
- Adaptiviteit is belangrijk
- Blijf oefenen en proberen!

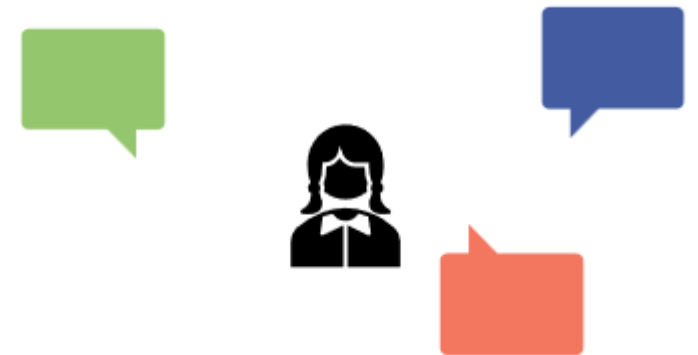
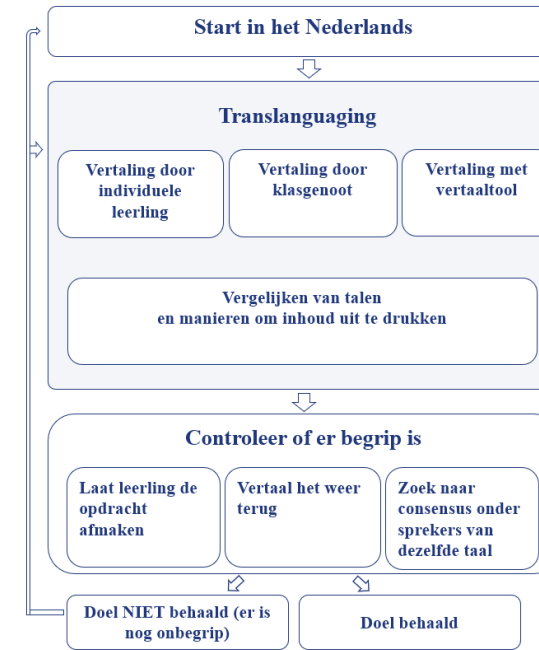

Image supplied by Microsoft 365

Dankjewel Multumesc Gracias Tack Merci Danke Thank you

Meer weten?

- [Multi-STEM toolbox](#)
- [Multi-STEM projectwebsite](#)
- Publicatie: [Reviewstudie](#)
- Publicatie: [Stemmen van leerlingen](#)
- Video's over de 7 translanguaging-vormen, en een 2-pager en 4-pager:
<https://multi-stem-toolbox.nl/translanguaging/>

Literatuur

- Afitska, O. (2020). Translanguaging in diverse multilingual classrooms in England: Oasis or a mirage? *The European Journal of Applied Linguistics and TEFL*, 9(1), 153–181.
- Ascenzi-Moreno, L., Hesson, S., & Menken, K. (2016). School leadership along the trajectory from monolingual to multilingual. *Language and Education*, 30(3), 197–218. <https://doi.org/10.1080/09500782.2015.1093499>
- Camenzuli, R., Lundberg, A., & Gauci, P. (2023). Collective teachers' beliefs about multilingualism in Maltese primary education. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 26(4), 379–394. <https://doi.org/10.1080/13670050.2022.2114787>
- Castro, S. I. (2021). A translanguaging stance on theatre education. In L. S. Brenner, C. Ceraso, E. D. Cruz, & C. Baker (Eds.), *Applied theatre with youth: Education, engagement, activism* (pp. 54–58). Taylor and Francis Inc. <https://doi.org/10.4324/9781003039419>
- Carbonara, V., & Scibetta, A. (2022). Integrating translanguaging pedagogy into Italian primary schools: Implications for language practices and children's empowerment. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 25(3), 1049–1069. <https://doi.org/10.1080/13670050.2020.1742648>
- Cataldo-Schwarzl, L. (2022). Invisible. Inaudible. Marginalised: Unique languages in a superdiverse translanguaging-classroom. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 45, 1–14. <https://doi.org/10.1080/01434632.2022.2044831>
- Creese, A., & Blackledge, A. (2015). Translanguaging and identity in educational settings. *Annual Review of Applied Linguistics*, 35, 20–35. <https://doi.org/10.1017/S0267190514000233>
- Daniel, S. M. (2018). Resettled refugee youth leveraging their out-of-school literacy practices to accomplish schoolwork. *Mind, Culture, and Activity*, 25(3), 263–277. <https://doi.org/10.1080/10749039.2018.1481092>
- Daniel, S. M., & Zybina, M. (2019). Resettled refugee teens' perspectives: Identifying a need to centralize youths' "funds of strategies" in future efforts to enact culturally responsive pedagogy. *The Urban Review*, 51(3), 345–368. <https://doi.org/10.1007/s11256-018-0484-7>
- David, S. S., Shepard-Carey, L., Swearingen, A. J., Hemsath, D. J., & Heo, S. (2022). Entry points and trajectories: Teachers learning and doing translanguaging pedagogy. *TESOL Journal*, 13(1), e603. <https://doi.org/10.1002/tesj.603>
- Dávila, L. T., & Bunar, N. (2020). Translanguaging through an advocacy lens: The roles of multilingual classroom assistants in Sweden. *European Journal of Applied Linguistics*, 8(1), 107–126. <https://doi.org/10.1515/eujal-2019-0012>
- Deroo, M. R. (2020). Translanguaging pedagogy to support bi/multilingual students' language learning in social studies: "How we communicate everything". In A. Slapac & S. A. Coppersmith (Eds.), *Beyond language learning instruction: Transformative supports for emergent bilinguals and educators* (pp. 233–261). IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-7998-1962-2.ch010>
- D'warte, J. (2020). Recognizing and leveraging the bilingual meaning-making potential of young people aged six to eight years old in one Australian classroom. *Journal of Early Childhood Literacy*, 20(2), 296–326. <https://doi.org/10.1177/1468798418769361>
- García, O., & Kleifgen, J. A. (2020). Translanguaging and literacies. *Reading Research Quarterly*, 55(4), 553–571. <https://doi.org/10.1002/rrq.286>
- García, O., & Li, W. (2014a). Translanguaging and education. In O. García & W. Li (Eds.), *Translanguaging: Language, bilingualism and education* (pp. 63–77). Palgrave Macmillan UK. https://doi.org/10.1057/9781137385765_5
- Gynne, A. (2019). 'English or Swedish please, no Dari!'—(Trans)Languaging and language policing in upper secondary school's language introduction programme in Sweden. *Classroom Discourse*, 10(3–4), 347–368. <https://doi.org/10.1080/19463014.2019.1628791>
- Iversen, J. Y. (2020). Pre-service teachers' translanguaging during field placement in multilingual, mainstream classrooms in Norway. *Language and Education*, 34(1), 51–65. <https://doi.org/10.1080/09500782.2019.1682599>
- Karlsson, A., Nygård Larsson, P., & Jakobsson, A. (2019). Multilingual students' use of translanguaging in science classrooms. *International Journal of Science Education*, 41(15), 2049–2069. <https://doi.org/10.1080/09500693.2018.1477261>
- Kerekes, J., Rajendram, S., Owoo, M. A.-N., & Zhang, Y. (2022). Teachers' takes on supporting multilingual learners in K-12 classrooms in Ontario. *TESL Canada journal*, 38(1), 1–27. <https://doi.org/10.18806/tesl.v38i1.1365>
- Le Pichon, E., Cummins, J., & Vorstman, J. (2021). Using a web-based multilingual platform to support elementary refugee students in mathematics. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 45, 1–17. <https://doi.org/10.1080/01434632.2021.1916022>
- Li, G., & Qin, K. (2022). Supporting and advocating for immigrant and refugee students and families in America's urban schools: Educators' agency and practices in everyday instruction. *Urban Education*, 59, 600–628. <https://doi.org/10.1177/00420859221082671>
- Little, D., & Kirwan, D. (2017). Translanguaging as a key to educational success: The experience of one Irish primary school. In P. Van Avermaet, S. Slembrouck, K. Van Gorp, S. Sierens, & K. Maryns (Eds.), *The multilingual edge of education* (pp. 313–340). Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.5040/9781350072053>
- Nap, L. S., Hiddink, F. C., & Duarte, J. (2023). 'Do you know a few words?'—Developing an evidence-based model to analyse multilingual classroom interaction. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 26(7), 904–917. <https://doi.org/10.1080/13670050.2022.2132108>
- Ollerhead, S. (2020). 'The pre-service teacher tango': Pairing literacy and science in multilingual Australian classrooms. *International Journal of Science Education*, 42(14), 2493–2512. <https://doi.org/10.1080/09500693.2019.1634852>
- Pierson, A. E., Clark, D. B., & Brady, C. E. (2021). Scientific modeling and translanguaging: A multilingual and multimodal approach to support science learning and engagement. *Science Education*, 105(4), 776–813. <https://doi.org/10.1002/sce.21622>
- Ünsal, Z., Jakobson, B., Molander, B.-O., & Wickman, P.-O. (2018). Science education in a bilingual class: Problematising a translational practice. *Cultural Studies of Science Education*, 13(2), 317–340. <https://doi.org/10.1007/s11422-016-9747-3>

Bronnen & referenties

Citeer deze presentatie als:

Multi-STEM (2026). *Meertaligheid benutten: van theorie naar toepasbare routines*. Multi-STEM-toolbox. <https://multi-stem-toolbox.nl>

Licentie

Tekst: *Meertaligheid benutten: van theorie naar toepasbare routines* © 2026 by Multi-STEM — CC BY-NC-SA 4.0.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Multi-STEM-beeldmateriaal (iconen en afbeeldingen): © 2026 by Multi-STEM — CC BY-NC-ND 4.0.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>